

Projekt „Uczenie się przez działanie. Innowacyjny program nauczania «Poznać i zrozumieć świat» do edukacji wczesnoszkolnej” jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, działanie 3.3.4. Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe.

Pakiet doświadczeń i obserwacji

Wykorzystanie przyszłolnego środowiska przyrodniczego w wybranych edukacjach I etapu kształcenia. Obserwacje, doświadczenie i eksperymenty

Lp.	Edukacja	Obszary tematyczne	Przykłady zadań ¹	Materiały
1.	Polonistyczna	<p>Przyroda wokół naszej szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> co słyszać wiosną, latem, jesienią i zimą na szkolnym podwórku? co widać wiosną, latem, jesienią czy zimą, na szkolnym podwórku? co można poczuć/dotknąć wiosną? <p>Poznajemy okolicę wszystkimi zmysłami (wiosna, lato, jesień, zima):</p> <ul style="list-style-type: none"> nie tylko szkiełko i oko: zamykam oczy, wyciągam rękę i – co „widzę”? co czuję? 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie ustne/pisemne kilkudzaniowej wypowiedzi/opisu/opowiadania nt. roślin rosnących wokół szkoły, zwierząt żyjących w okolicach szkoły, opisu wybranego okazu flory/fauny zauważonego wokół szkoły, wyszukiwanie potrzebnych informacji nt. flory i fauny i korzystanie z encyklopedii, tworzenie ustne/pisemne historyjki z towarzyszeniem samodzielnie nagranej sekwencji dźwięków przyrody, tworzenie ustne/pisemne historyjki ilustrowanej samodzielnie wykonanymi zdjęciami/rysunkami, itp. okazów flory/fauny wykonanie plakatów, haseł dot. ochrony przyrody, 	<p>Encyklopedie, strony WWW [http://polskaprzyroda.pl], strony WWW gmin/miejscowości – zakładki dot. przyrody i jej ochrony; telefony komórkowe z funkcjami: nagrywania dźwięku, wykonywania zdjęć, nagrywania filmików; aparaty fotograficzne; tablica multimedialna (do odtwarzania nagrań).</p>

¹ Nauczyciel, zgodnie z filozofią podstawy programowej, sam dokonuje wyboru, które zadanie będzie realizował w danej klasie.

Pakiet doświadczeń i obserwacji

2.	Muzyczna	<p>Co słycać wokół nas rano, wieczór i w południe?</p> <p>Odgłosy przyrody w świecie muzyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostych ilustracji dźwiękowych do danego tekstu (zob. poprzednie przykłady zadań), • odtwarzanie/naśladowanie na instrumentach perkusyjnych i melodycznych odgłosów przyrody, • słuchanie, nagrywanie „muzyki” (odgłosów przyrody) w środowisku naturalnym, • aktywne słuchanie fragmentów utworów muzyki klasycznej z przyrodą w tytule i tle, np.: L.C. Daquin <i>Kukulka</i>; A. Vivaldi <i>Cztery pory roku</i>; N. Rimski-Korsakow <i>Lot trzmiela</i>; W. Lutosławski, cykl pieśni na sopran i orkiestrę <i>Chantefleurs et chantefables</i> (śpiewokwiaty i śpiewobajki); C. Saint-Saëns <i>Karnawał zwierząt</i>; O. Messiaen <i>Le merle noir</i> (<i>Czarny kos</i>); Igor Strawiński <i>Słowik</i> (<i>Le rossignol</i>); A. Banchieri <i>Contrapuncto bestiale alla mente</i> (<i>Zwierzęcy kontrapunkt</i>); G. Rossini <i>Duet kotów</i> – opracowywanie akompaniamentów na instrumenty perkusyjne (wykonane również metodą upcyclingu); tworzenie opowiadań do słuchanej muzyki; tworzenie układów tanecznych/ pantomimy itp. 	<p>Instrumenty perkusyjne/proste melodyczne/instrumenty upcyclin-gowe, tablica multimedialna do odtwarzania nagrań muzyki klasycznej (z impresją plastyczną), telefon komórkowy z funkcją nagrywania dźwięku.</p>
3.	Plastyczna	<p>Co widzę ja, co widzisz ty?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarzanie krajobrazu (wybranego elementu na płaszczyźnie) przestrzeni z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu plastycznego i okazów naturalnych, • zbieranie, odrysowywanie, kolorowanie liści, odbijanie kory drzew na kartce papieru, • utrwalanie na nośnikach multimedialnych obrazu środowiska przyszkolnego (wybranego elementu) w różnych porach dnia, porach roku, • malowanie/rysowanie własnego obrazu z wyko- 	<p>Środki plastyczne, okazy naturalne, kreta biała i kolorowa do rysowania na płytach chodnikowych, farby akrylowe do malowania kamieni, Malarstwo: I. Szyszkina, C. Monet, V. van Gogh, W. Gerson, J. Chełmoński, M. Gierymski,</p>

Pakiet doświadczeń i obserwacji

			<p>rzystaniem fragmentu zdjęcia lub znanego obrazu,</p> <ul style="list-style-type: none"> malowanie kamieni, tworzenie szlaczków/mandali z obiektami przyrodniczymi na płytach chodnikowych. 	A. Gieryski, W. Podkowiński, J. Panikiewicz, J. Cybis ² , A. Nacht-Samborski, J. Czapski, J. Stanisławski.
4.	Przyrodnicza	<p>Obserwuję świat: z nosem przy ziemi.</p> <p>Obserwuję świat: na wysokości moich oczu. Co widzę ja, co widzisz ty?</p> <p>Obserwuję świat: a głowa wyżej i wyżej.</p> <p>Woda w życiu człowieka, roślin i zwierząt.</p> <p>Szkolne albo klasowe poletko zielone/warzywne/kwiatowe.</p> <p>Komu, komu ... słoneczniki?</p> <p>„Dzień Ziemi” – „Sprzątanie świata” na szkolnym podwórku.</p> <p>„Dzień Ziemi” inaczej: poszukajmy razem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja środowiska (wybranego elementu) w wyznaczonym ciągu czasowym (wyznaczanie miejsca obserwacji, np. papierowa ramka wielkości wymiarów A4 albo stopy dziecka itp.), prowadzenie prostych doświadczeń przyrodniczych, opisywanie życia w wybranym ekosystemie, nazywanie, rozpoznawanie, wymienianie roślinności i zwierząt żyjących wokół szkoły, podejmowanie działań na rzecz ochrony przyrody (np. niezaśmiecanie terenu, przygotowanie Dnia Ziemi na terenie własnej szkoły), wyjaśnianie zależności zjawisk przyrody od pór roku, pomoc zwierzętom w przetrwaniu zimą i latem, tworzenie gier planszowych z wykorzystaniem walorów środowiska przyszkolnego³, prowadzenie prostych upraw na parapecie okna klasowego, na poletku doświadczalnym, poszukiwanie okazów przyrodniczych: ptasie pióro nasionka, liście (jesienią), okazy, które: pachną, są ciepłe, twarde/miękkie w dotyku (uwaga: lepiej 	Środki do obserwacji (lupy, mikroskopy, lornetki...), albumy/strony WWW dot. przyrody, ziarna, nasiona, doniczki, proste narzędzie ogrodnicze.

² Jan Cybis – wybitny malarz pochodzący z Wróblina na Opolszczyźnie.

³ W tym przypadku mają zastosowanie treści podstawy programowej z edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej, plastycznej, zajęć technicznych, wychowania fizycznego.

Pakiet doświadczeń i obserwacji

		<p>Poznajemy drzewa rosnące na szkolnym podwórzu i ich wykorzystanie przez człowieka</p> <p>Chrońmy przyrodę – zaczynamy od ...</p>	<p>zrobić zdjęcie, jeśli zbieramy okazy, to należy dzieci zaopatrzyć w jednorazowe rękawiczki); dzieci starają się dowiedzieć jak najwięcej o znalezionym przedmiocie; układanka ze znalezionych przedmiotów (plastyczna, opowiadanie, opis),</p> <ul style="list-style-type: none"> • wędrowki ukierunkowane na określoną cechę (drzewa liściaste, iglaste, liście w określonym kształcie, z gniazdami ptaków, jemiolą itp.), • opisujemy wygląd wybranego drzewa, fakturę kory, koronę, kształt liści, nasiona, • wykorzystanie drewna przez człowieka (np. wyrób instrumentów muzycznych, artykuły spożywcze, meble, narzędzia, przyrządy sportowe, zabawki dziecięce, sprzęty ogrodnicze i inne); obliczanie obwodu drzewa i jego wieku. 	
5.	Matematyczna	<p>Z liczbą i metrem na podwórzu szkolnym</p> <p>Obliczanie, przeliczanie, mierzenie, rysowanie, układanie zadań ...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeliczanie i zapisywanie ilości rodzajów i gatunków drzew, krzewów, kwiatów itd., dostrzeżonych zwierząt w określonym czasie na oznaczonym (krokami, metrem) kawałku ziemi, • mierzenie obwodu pni różnych drzew lub tego samego rodzaju różnymi narzędziami, np. sznurkiem, taśmą mierniczą, własnymi dłońmi, stopami, ramionami kolegów itp., zapisywanie i porównywanie pomiarów, • układanie, rozwiązywanie zadań tekstowych jednodziałaniowych (dodawanie, odejmowanie, porównywanie itp.) z wykorzystaniem elementów przyrody, • mierzenie i zapisywanie długości cienia wybranego drzewa w określonych przedziałach czasowych i porach roku; zapisywanie dat pomiaru w syste- 	Różnego rodzaju miary długości, kartki w kratkę, przybory rysunkowe, podkładki.

Pakiet doświadczeń i obserwacji

			<p>mie rzymskim; odczytywanie i zapisywanie godzin pomiaru w systemie dwunasto- i dwudziestoczterogodzinnym,</p> <ul style="list-style-type: none"> • mierzenie i zapisywanie odległości pomiędzy wybranymi obiektami przyrodniczymi, • obliczanie obwodu wyznaczonego danymi obiektami za pomocą kroków, stóp, innych jednostek mierniczych; porównywanie, szacowanie wyników, • rysowanie drugiej połowy figury symetrycznej, np. liścia, trawy, kwiatka, motyla itp. • rysowanie w pomniejszeniu lub powiększeniu danego obiektu, • wykorzystanie prostych form przyrodniczych do tworzenia motywów szlaczków. 	
6.	Zajęcia komputerowe	<p>Przyroda wokół mojej szkoły – tworzenie albumu internetowego.</p> <p>Poznajemy ciekawe obiekty przyrodnicze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukiwanie i korzystanie z informacji zamieszczonych na stronach WWW związanych z przyrodą polską, stroną WWW urzędu swojego miasta, wsi, gminy, powiatu – z zakładkami dot. środowiska przyrodniczego, • wyszukiwanie informacji, tworzenie tekstów i rysunków nt. środowiska przyszkolnego, warunków życia poszczególnych gatunków itp. 	Sala multimedialna.
7.	Zajęcia techniczne		<ul style="list-style-type: none"> • poszukiwanie wiedzy nt. wykorzystywania wiatru, wody i słońca, • majsterkowanie z użyciem materiałów naturalnych (latawiec, tratwa, szałas, karmnik), • wykonywanie zabawek ze znalezionych okazów przyrodniczych, • wykonywanie zabawek upcyklingowych. 	Materiały potrzebne do wykonania danego przedmiotu.

Pakiet doświadczeń i obserwacji

8.	Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna		<ul style="list-style-type: none">• wykorzystywanie walorów ukształtowania terenu do prowadzenia treningu sprawności fizycznej i treningu zdrowotnego,• wybieranie bezpiecznych miejsc do zabaw formalnych i nieformalnych,• zioła w zdrowym odżywianiu (kanapki z rzeżuchą, bazylią itd.)	
----	--	--	--	--